

Agnieszka Pawłowska

Realizacja elektronicznej administracji w Polsce – studium krytyczne

---

Polityka i Społeczeństwo nr 6, 83-93

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Agnieszka Pawłowska

REALIZACJA ELEKTRONICZNEJ ADMINISTRACJI W POLSCE – STUDIUM KRYTYCZNE

Wstęp

W Polsce odnotowuje się bardziej dynamiczny wzrost usług świadczonych drogą elektroniczną niż średnio w pozostałych badanych krajach europejskich. Można to uznać za sukces, jeżeli weźmie się pod uwagę niski poziom informatyzacji państwa, w czasie gdy rozpoczęto badania nad zaawansowaniem elektronicznej administracji (*eAdministracji*) w państwach europejskich. Pomimo większej dynamiki nadal wskaźniki rozwoju *eAdministracji* dla Polski pozostają istotnie poniżej europejskiego standardu. Niekiedy ten niezadowalający stan rzeczy w zakresie rozwoju *eAdministracji* uzasadnia się wielkością państwa – tak w zakresie jego terytorium, jak i liczbą mieszkańców – która czyni tutaj budowę społeczeństwa informacyjnego trudniejszą niż u innych nowo przyjętych członków Unii Europejskiej. Argument ten zyskuje na znaczeniu, gdy przyjrzeć się niektórym dużym miastom w Polsce, które już od dłuższego czasu świetnie sobie radzą z informatyzacją ich wewnętrznego podsystemu komunikacji. Jednak w żadnym razie problemu budowy elektronicznej administracji nie da się opisać wyłącznie w kategoriach ilościowych. Proces realizacji projektów informatyzacji instytucji publicznych w Polsce wskazuje na inne, jakościowe kategorie, które mają tutaj krytyczne znaczenie.

Artykuł niniejszy poświęcony jest analizie tych czynników wpływających na realizację *eAdministracji* w Polsce, które są wynikiem sposobu konstruowania i implementacji strategii rozwoju tego obszaru oraz realizacji konkretnych projektów zmierzających do przeniesienia usług publicznych w wirtualną przestrzeń. Takim projektem jest PESEL2, któremu poświęcimy tutaj uwagę. Zanim jednak przejdziemy

do wymienionych kwestii, spójrzmy, jak wygląda obecny stan rozwoju eAdministracji w Polsce.

Poziom rozwoju eAdministracji w Polsce

Raporty na temat elektronicznej administracji w Polsce pokazują jej stały, lecz powolny i niespójny wzrost. Badania przeprowadzone przez Capgemini we wrześniu 2007 roku wskazują, iż poziom usług świadczonych drogą elektroniczną osiągnął 53% na pięciostopniowej skali¹ i wprawdzie znacznie wzrósł od pierwszego pomiaru z października 2004 roku, który wykazał 36%, lecz nie zmienił się od pomiaru poprzedniego przeprowadzonego w 2006 roku. Średni poziom usług świadczonych elektronicznie w 31 badanych państwach europejskich² wyniósł odpowiednio 76% i 65%.³ 25% wszystkich usług publicznych w Polsce jest świadczonych w całości drogą elektroniczną, co oznacza wzrost o 5 punktów procentowych w stosunku do roku 2006, zaś o 15 punktów procentowych w stosunku do roku 2004 (Capgemini 2006; Capgemini Polska 2004). Wskazać jednak należy, że średnia dla 31 państw europejskich wyniosła w 2007 roku 58% i jest to znaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy wartość ta osiągnęła 48% (Capgemini 2006; Capgemini 2007). Uprawnione jest więc twierdzenie o znacznej dysproporcji pomiędzy średnią liczbą usług świadczonych drogą elektroniczną w Unii Europejskiej a liczbą tych usług świadczonych w Polsce oraz o niedostatecznej dynamice wzrostu eAdministracji w naszym kraju, która pozwoliłaby w niedługim czasie wskazaną dysproporcję zlikwidować.

---

¹ Skala przyjęta przez Capgemini służąca pomiarowi usług świadczonych drogą elektroniczną: < 20% – na stronach internetowych można znaleźć wyłącznie informację o usłudze; 20%–40% – usługi są świadczone na poziomie jednostronnej interakcji (użytkownik może pobrać formularze wniosków ze stron WWW); 40%–60% – usługi są świadczone na poziomie dwustronnej interakcji (na stronach udostępniane są formularze elektroniczne); 60%–80% – usługi transakcyjne (usługa w całości jest świadczona drogą elektroniczną); 80%–100% – personalizacja usług (użytkownik korzysta z portalu usług publicznych dostosowanego do jego indywidualnych potrzeb i wymagań). Zob. Capgemini 2007.

² Wśród badanych państw znalazły się wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz Norwegia, Islandia, Szwajcaria i Turcja.

³ Badaniem z 2004 roku objęto 19 państw: 15 państw-członków UE do 2004 r. oraz Norwegię, Islandię, Szwajcarię i Polskę. Capgemini Polska 2004; Capgemini 2007.

Tabela 1. Poziom usług świadczonych drogą elektroniczną w Polsce w latach 2004 i 2007

Usługa	Poziom świadczenia (%)	
	2004	2007
Usługi dla obywateli		
Podatek od osób fizycznych	49	80
Pośrednictwo pracy	31	100
Świadczenia społeczne	25	<40*
Dokumenty tożsamości	30	<35
Rejestracja pojazdu	28	<40
Pozwolenie na budowę	25	40
Policja – obsługa zgłoszeń	27	<35
Biblioteki publiczne	34	60
Akty stanu cywilnego	39	<55
Przyjęcia na studia	52	<65
Zmiana miejsca zamieszkania	31	<35
Usługi medyczne	11	<10**
Usługi dla przedsiębiorców		
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	75	100
Podatek od osób prawnych	36	50
Podatek VAT	49	50
Deklaracje celne	43	100
Zamówienia publiczne	25	75
Prezentacja danych statystycznych	70	60**
Rejestracja przedsiębiorstwa	24	<60
Zezwolenia dotyczące ochrony środowiska	25	<15**

*. W raporcie Capgemini z 2007 roku dane zostały podane w formie graficznej, toteż ich wartość można określić tylko w przybliżeniu. Znak „<” w tym przypadku oznacza, że wartość danego wskaźnika znajduje się pomiędzy podaną wartością a wartością mniejszą o 5 punktów procentowych.

** Nizsza wartość wskaźnika w roku 2007 wynika z zastosowania innej metody pomiaru. W 2004 roku obowiązywała skala 4-stopniowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Capgemini Polska 2004; Capgemini 2007.

Dane zgromadzone przez Capgemini w 2004 i 2007 roku zostały przedstawione w tabeli 1. Zastosowana tutaj została wspomniana już skala pięciostopniowa. Analizując dane, możemy spostrzec istotny wzrost usług świadczonych drogą elektroniczną. Usługa związana z obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym świadczona jest w 100% drogą elektroniczną, podobnie jak składanie deklaracji celnych. Zamówienia publiczne zostały przeniesione na platformę elektroniczną

w 75%, ale w stosunku do roku 2006 nie nastąpił tutaj żaden wzrost. Natomiast wzrost można dostrzec w usłudze „składanie deklaracji podatkowych w zakresie podatku od osób prawnych” oraz usłudze rejestracji nowego przedsiębiorstwa. Postępu natomiast nie odnotowano w zakresie składania deklaracji podatku VAT ani też zezwoleń i raportów dotyczących ochrony środowiska.

W zakresie usług świadczonych obywatelom istotny postęp nastąpił w przenoszeniu na platformę elektroniczną usług związanych z pośrednictwem pracy oraz podatkiem od osób fizycznych. Mniejszą dynamiką lub brakiem wzrostu charakteryzuje się przenoszenie na platformę elektroniczną pozostałych usług.

Zdynamizowanie przenoszenia usług na platformę elektroniczną, które obserwowano w ciągu 2007 roku, było w dużej mierze efektem zbliżającego się, wyznaczonego prawem, tj. ustawą o podpisie elektronicznym, terminu udostępniania infrastruktury podpisu elektronicznego, co teoretycznie oznaczało możliwość korzystania z usługi świadczonej w pełni elektronicznie (tj. na poziomie transakcji)⁴.

Niedoskonałe myślenie strategiczne

Przenoszenie usług administracji publicznej na platformę elektroniczną jest przedsięwzięciem złożonym i trudnym, toteż wymaga rozwiniętego myślenia strategicznego. Rzadko wskazuje się na ten wątek budowy eAdministracji w Polsce. W opinii autorki ma on jednak znaczenie kluczowe; niestety również kluczowe dla wyjaśnienia porażek eAdministracji.

Autorka wysuwa tezę, iż w Polsce brakuje spójnej i kompleksowej strategii budowania elektronicznej administracji. Dotychczas przedstawione dokumenty, choć liczne, nie spełniają obu tych warunków.

Cel oraz działania prowadzące do zbudowania eAdministracji w Polsce przedstawiono w dokumencie *Wrota. Wstępna koncepcja projektu* (Komitet Badań Naukowych 2002). „Wrota Polski” zostały tam przedstawione jako portal główny administracji publicznej. Stra-

---

⁴ W terminie do 1 maja 2008 r. organy władzy publicznej umożliwią odbiorcom usług certyfikacyjnych wnoszenie podań i wniosków oraz inne czynności w postaci elektronicznej, w przypadkach gdy przepisy prawa wymagają składania ich w określonej formie lub według określonego wzoru. Art. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 roku o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o podpisie elektronicznym, DzU nr 145, poz. 1050.

tegia zawiera również katalog usług, które docelowo mają być świadczone drogą elektroniczną, nie zawiera jednak etapów wdrażania projektu – te zostały przedstawione w 2003 roku w dokumencie *Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska na lata 2004–2006*. Obie strategie, podobnie jak i późniejsze dokumenty, niosą ze sobą istotne wady. Dokumenty te (w szczególności *Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej*) zostały sporządzone bez właściwej analizy stanu wykonania wcześniejszych planów związanych z informatyzacją (np. tych zarysowanych w strategii *ePolska – Ministerstwo Gospodarki 2001*), potrzeb społecznych oraz zaleceń Komisji Europejskiej w tym zakresie. W *Informacji o wynikach kontroli świadczenia usług publicznych przez niektóre organy administracji rządowej przy zastosowaniu mediów elektronicznych* (Najwyższa Izba Kontroli 2006) wskazano, iż „w *Strategii ePolska 2004* nie wyznaczono wiodących podmiotów odpowiedzialnych za realizację ujętych w niej działań, nie określono kluczowych miar efektywności oraz oczekiwanych efektów końcowych. Zamieszczone zapisy są niespójne wewnątrznie”. Dokumenty strategiczne dotyczące budowy społeczeństwa informacyjnego w ogóle oraz te zawierające zadania w zakresie eAdministracji stanowią zbiór projektów resortowych – ich niespójność była widoczna szczególnie w publikowanych kwartalnie sprawozdaniach z wykonania strategii *ePolska*, które również wskazywały nieterminowość wykonywanych przez poszczególne resorty zadań w materii budowy eAdministracji.

Realizacja strategii rozwoju eAdministracji nie była wspierana przez ustawodawstwo. W istocie ustawodawstwo poprzedzało strategię w wielu aspektach bądź też było realizowane ze znacznym opóźnieniem w stosunku do terminów przyjętych w dokumentach strategicznych. Przykładem jest Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) – uniwersalny system stron internetowych, utworzony w wyniku regulacji ustawy z 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej, nieprzewidziany we wspomnianych dokumentach, a przecież będący realizacją poziomów pierwszego (informacji) i drugiego (jednostronnej interakcji) eAdministracji.

„Ułomnym” strategiom informatyzacji sektora publicznego w Polsce towarzyszą błędy w ich realizacji. W pierwszej kolejności należy wskazać brak jednolitego i trwałego kierownictwa. Od 2001 roku, kiedy pojawiła się pierwsza rządowa strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce, podmiot odpowiedzialny za myślenie strategiczne w tej materii i pośrednio – za rozwój eAdministracji zmieniał się trzy

razy⁵. Co więcej, od tamtego czasu aż do chwili obecnej żaden resort nie zdołał połączyć wysiłków innych w celu zdynamizowania procesu informatyzacji administracji publicznej w Polsce, chociaż podstawowe zasady tego procesu zostały zawarte w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*. Nie udało się to również Ministrowi NiI, który nie sprawdził się jako koordynator prac nad Wrotami Polski (Najwyższa Izba Kontroli 2006).

Kolejnym krytycznym błędem implementacji strategii informatyzacji państwa był brak monitoringu zarówno realizacji poszczególnych projektów informatycznych, jak i całości strategii rozwoju *eAdministracji*. W raporcie NIK wskazano, iż „Minister Nauki i Informatyzacji, przedstawiając Radzie Ministrów raporty o stanie realizacji *Strategii ePolska2004*, nie informował o rzeczywistym stopniu wykonania wszystkich przewidzianych zadań przez podmioty odpowiedzialne. Minister NiI nie sygnalizował również zagrożeń dla terminowego i zgodnego z oczekiwanymi efektami końcowymi wykonania tych zadań. W związku z tym nie były podejmowane kroki dyscyplinujące w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za niezrealizowanie 77% działań przewidzianych do wykonania do końca 2004 r.” (Najwyższa Izba Kontroli 2006).

Negatywnym czynnikiem wpływającym na budowę *eAdministracji* w Polsce jest zbytne poleganie na narzędziach prawnych i nieudolne stosowanie tego narzędzia (np. akty wykonawcze ukazują się z dużym opóźnieniem w istocie uniemożliwiający terminową realizację zapisów ustawowych). Jednak prawo, a konkretnie wspomniana już ustawa o informatyzacji, skłoniło do bardziej systematycznego i kompleksowego myślenia o informatyzacji państwa i budowie społeczeństwa informacyjnego w Polsce. W ustawie zawarty został bowiem zapis zobowiązujący Radę Ministrów RP do przedstawienia Planu Informatyzacji Państwa, który miał określać⁶:

- priorytety i cele informatyzacji państwa,
- zestawienie sektorowych oraz ponadsektorowych projektów informatycznych, które mają służyć realizacji powyższych priorytetów,
- program działań w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego,

---

⁵ Ministerstwo Gospodarki, Komitet Badań Naukowych, Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

⁶ Art. 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*.

– zadania publiczne, które powinny być realizowane z wykorzystaniem drogi elektronicznej.

Plan taki, wprawdzie z opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w ustawie, został przedstawiony i przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów⁷. Plan zawiera ponadsektorowe (obejmują realizację zadań kilku resortów) i sektorowe (obejmują realizację zadań poszczególnych resortów) projekty teleinformatyczne, a także działania w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz w zakresie informatyzacji administracji publicznej. Przyznać wypada, że Plan Informatyzacji Państwa jest dokumentem kompleksowym, dość spójnym, wskazującym na wykonawców poszczególnych projektów, terminy ich wykonania, koszty oraz źródła finansowania.

Wśród mnogości wymienionych projektów jest jeden, którego realizację rozpoczęto jeszcze przed zatwierdzeniem Planu Informatyzacji. Jest to projekt sektorowy PESEL2, którego implementacji poświęcona zostanie kolejna część artykułu.

Realizacja projektów eAdministracji

Do realizacji Programu PESEL2 „Przebudowa i integracja rejestrów państwowych” przystąpiono w sierpniu 2006 roku. Za cel strategiczny programu przyjęto „usprawnienie obsługi obywatela i przedsiębiorcy” poprzez modernizację istniejącego Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) oraz jego integrację z samorządowymi systemami informatycznymi. Za cel operacyjny projektu przyjęto rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji 2006). Przewidywano, iż szereg czynności administracyjnych zostanie uproszczonych lub bezpośredni i osobisty udział obywatela (przedsiębiorcy) w ich realizacji zostanie wyeliminowany.

Zakończenie realizacji projektu zaplanowano na koniec czerwca 2008 roku, co zostało podyktowane m.in. koniecznością wydatkowania środków finansowych pozyskanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całkowite nakłady na projekt oszacowano wstępnie na 200 mln zł. Wkrótce jednak jego wartość zmniejszono do 167 mln zł.

---

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Planu Informatyzacji Państwa na lata 2007–2010, DzU nr 61, poz. 415.

Prace nad projektem rozpoczęto w sierpniu 2006 roku. Nie przebiegały one jednak zgodnie z zakładanym harmonogramem. Półroczne opóźnienie oraz zmiana koncepcji realizacji projektu spowodowały kolejne zmniejszenie wartości projektu do 126 mln zł oraz ograniczenie jego zakresu.

Komitet Sterujący Programu PESEL2, dokonując przeglądu realizacji projektu w grudniu 2007 roku, stwierdził, iż w ciągu dwóch lat udało się jedynie zakontraktować zadania konsultacyjne. Najpoważniejszy segment projektu, tj. zakup sprzętu i oprogramowania, miał zostać zrealizowany do końca czerwca 2008 roku, co uznano za zadanie niewykonalne. Mimo to zdecydowano się kontynuować projekt. Wniesiono jednak do niego istotne poprawki. Zdecydowano się ograniczyć prace do modernizacji centralnego rejestru PESEL oraz ograniczyć zakres całego projektu (usługi, które pierwotnie planowano zrealizować w ramach Programu PESEL2, przeniesiono do projektu pl.ID), a także zakres finansowania, które zmniejszono do 31 mln zł (PESEL2 2008).

Trudno nie docenić wagi Programu PESEL2. Gdyby zrealizowano go w pierwotnym kształcie, system informacyjny administracji publicznej w Polsce otrzymałby solidne fundamenty, a dalszy rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną uległby zdynamizowaniu. Nie sposób jednak oprzeć się wrażeniu, że projektodawcy Programu przyjęli postawę zachowawczą wobec istniejącego systemu administracji. Nie zdecydowali się skorzystać z potencjału sieci teleinformatycznej, by przesunąć usługi administracyjne świadczone na szczeblu gminy na szczebel powiatu. Takie posunięcie ułatwiłoby również realizację całego projektu, gdyż nie byłoby konieczne kupowanie sprzętu i oprogramowania dla blisko 2,5 tys. gmin, lecz tylko dla niewiele ponad 300 powiatów. Zważywszy na to, że w założeniach programu było odmiejszczenie usług, ich przesunięcie z gmin do powiatów nie powinno stanowić dla obywateli istotnego problemu (np. komunikacyjnego).

Dla realizacji Programu przyjęto nierealne ramy czasowe. Dwa lata to zbyt mało, by dokonać przebudowy rejestrów państwowych – wydaje się, że projektodawcy musieli mieć tego świadomość, jednakże konieczność wydatkowania środków do końca czerwca 2008 r. nie pozostawiała im możliwości wyboru innego terminu zakończenia prac. Istotne zastrzeżenia można mieć także do sposobu realizacji projektu. Do końca 2007 zmieniono trzykrotnie jego kierownika; częściowo tak-

ze zmieniono koncepcję jego realizacji. W efekcie można uznać, że Program PESEL2 zakończył się porażką⁸.

Podsumowanie

Odnosząc się do warstwy strategicznej budowy elektronicznej administracji w Polsce, należy stwierdzić, iż do czasu przyjęcia Planu Informatyzacji Państwa na lata 2007–2010 brakowało jej spójnej wizji. Poprzednie dokumenty strategiczne w minimalnym stopniu konfrontowały cele informatyzacji z potrzebami społecznymi, z projektami budowania przestrzeni informacyjnej Unii Europejskiej oraz ze stanem realizacji celów wyznaczonych we wcześniejszych dokumentach. Plan Informatyzacji Państwa nie jest zresztą strategią w pełnym tego słowa znaczeniu. Jest raczej zestawieniem projektów, które służą realizacji dość jasno określonych celów i priorytetów. Krytycznie należy jednak ocenić porządek tych ostatnich. Program działań w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego został podporządkowany informatyzacji instytucji publicznych. Upraszczając, można uznać, że projektodawcy w pierwszej kolejności zdecydowali się rozwinąć odpowiednią podaż usług świadczonych drogą elektroniczną, a następnie zadbać o popyt na nie, tj. podjąć kroki w kierunku poprawienia dostępności do tych usług ze strony obywateli. Taka kolej rzeczy, zważywszy na ciągle niski odsetek mieszkańców Polski korzystających z Internetu⁹, wydaje się niewłaściwa, ale usprawiedliwia ją pewna okoliczność. Raporty przygotowywane przez Capgemini dla Komisji Europejskiej, dokumentujące postęp realizacji eAdministracji w państwach członkowskich, badają właśnie podaż usług świadczonych drogą elektroniczną, a nie zakres korzystania z nich przez obywateli i przedsiębiorców. Może to sugerować, że Komisja Europejska do tego właśnie przywiązuje szczególną wagę, a zatem i państwa członkowskie powinny mieć na to szczególnie wzgląd.

---

⁸ W czasie pisania artykułu, tj. w lutym 2008 r., projekt jeszcze się nie zakończył, lecz samo ograniczenie go do 31 mln zł z pierwotnych 200 mln oraz czterokrotne zmniejszenie liczby usług świadczonych w wyniku realizacji projektu można już uznać za porażkę.

⁹ W 2006 roku z Internetu korzystało regularnie 34,4% populacji Polski, podczas gdy średnia dla krajów członkowskich UE wynosi 46,7%. Tylko 26,4% Polaków mogło korzystać z Internetu w domu, podczas gdy dla krajów członkowskich UE średnio wskaźnik ten wyniósł 42,6%. European Commission 2007.

Niewątpliwym rezultatem dotychczasowych starań na drodze do eAdministacji jest osiągnięcie etapu jednostronnej lub dwustronnej interakcji w świadczeniu usług drogą elektroniczną. Z wielkim jednak trudem i ze znacznym opóźnieniem (które należy oszacować na ok. dwa lata) przychodzi administracji publicznej w Polsce pokonywanie kolejnych kroków milowych w rozwoju wirtualnej przestrzeni administracyjnej. Ten stan rzeczy tylko częściowo jest „zawiniony” przez takie zmienne niezależne, jak rozmiary kraju i liczba jego ludności. Decydujące są tutaj zmienne zależne – umiejętność strategicznego myślenia i przekładania strategii na programy oraz realizacja tych ostatnich wymagająca trwałego i silnego kierownictwa.

Bibliografia

Źródła

Akty normatywne

- Ustawa z dnia 17 lutego 2005 roku *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*, DzU nr 64, poz. 565.
- Ustawa z dnia 18 września 2001 roku *o podpisie elektronicznym*, DzU nr 130, poz. 1450.
- Ustawa z dnia 21 lipca 2006 roku *o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz ustawy o podpisie elektronicznym*, DzU nr 145, poz. 1050.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. *w sprawie Planu Informatyzacji Państwa na lata 2007–2010*, DzU nr 61, poz. 415.

Dokumenty

- Capgemini, 2006, *Online Availability of Public Services: How Is Europe Progressing. Web Based Survey on Electronic Public Services. Report of the 6th Measurement*, June.
- Capgemini, 2007, *The User Challenge. Benchmarking the Supply of Online Public Services. 7th Measurement*, September.
- Capgemini Polska, 2004, *Rozwój eGovernment w Polsce. 3 edycja badań eEurope*, Warszawa.
- European Commission, 2007, *Poland. i2010 Annual Report 2007*, http://ec.europa.eu/information_society/europe/i2010/key_documents/index_en.htm#Annual%20Report%202007, 18.01.2008.
- Komitet Badań Naukowych, 2002, *Wrota. Wstępna koncepcja projektu*, Warszawa.
- Ministerstwo Gospodarki, 2001, *ePolska. Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001–2006*, Warszawa.
- Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, 2003, *Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska na lata 2004–2006*, Warszawa.

- Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, 2005, *Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020*, Warszawa.
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2006, *Podstawowy Dokument Programu PESEL2 „Przebudowa i integracja rejestrów państwowych”*, Warszawa.
- Najwyższa Izba Kontroli, 2006, *Informacja o wynikach kontroli świadczenia usług publicznych przez niektóre organy administracji rządowej przy zastosowaniu mediów elektronicznych*, Warszawa.
- PESEL2 – komunikat o stanie realizacji programu, <http://pesel2.mswia.gov.pl/index.php?view=aktualnosci>, 18.01.2008.

The Implementation of e-Administration in Poland – Critical Evaluation

Abstract

The level of development of e-administration in Poland is discussed in the paper. Factors determining implementation delays in this area are indicated, including weaknesses of strategic thinking; absence of unified and stable leadership; undue reliance on legal instruments coupled with insufficient potential to take advantage of them; absence of monitoring of the implementation of the strategy to develop e-administration. The implementation of e-administration projects is evaluated by reflecting upon the case of PESEL2 programme. The strategic as well as specific (i.e. exemplified by the PESEL2 programme) dimensions of the implementation of e-administration in Poland are evaluated critically.